

MEZINÁRODNÍ KONGRES PSYCHOLOGIE V LIPSKU

Psychologické kongresy se konají každé tři čtyři roky. První byl pořádán v Paříži v roce 1889, tj. deset let po založení Wundtovy psychologické laboratoře, v posledních 15 letech se konaly postupně v Moskvě (v roce 1966), v Londýně (v roce 1969), v Tokiu (v roce 1972), v Paříži (v roce 1976) a v Lipsku (v roce 1980). Dva z nich konané v socialistických státech měly dosud největší účast (kolem 4000 účastníků).

V Lipsku tvořili psychologové ze socialistických a rozvojových zemí většinu, více než 62,5 % všech účastníků. Včetně oficiální delegace z ČSSR přijelo do Lipska 130 odborných psychologů, z nichž se 70 aktivně autorsky podílelo na programu a předneslo celkem 49 příspěvků. Na sjezd bylo organizováno 63 tematických zasedání, 56 symposií a 36 samostatných přednášek. V dvoudílných abstraktech bylo otištěno celkem 1250 resumé, od českých a slovenských autorů 40 výtahů. Ze 49 přednášek bylo odreferováno 24 na symposiích, 23 v tematických sezeních a jedna byla přednesena jako samostatná přednáška.

Z tematického hlediska je možno uvedené příspěvky československých psychologů rozdělit do deseti problémových okruhů: 1. Psychologické teorie a metodologie, 2. Kognitivní procesy, komunikace a tvořivost, 3. Vývoj řeči a myšlení, diagnostika a terapie duševních poruch dětí, 4. Psychofyzologie osobnosti, učení, 5. Vrozené chování, dědičnost, 6. Modely vývoje osobnosti, socializace, motivace, 7. Postoje, interakce, rozhodování, skupinové procesy, sociální percepce, 8. Psychofarmakologie osobnosti, psychopatologie, 9. Sociotechnické systémy, 10. Stres a zátěž.

Nejčteněji byl zastoupen českými a slovenskými autory problémový okruh druhý, čtvrtý, třetí a sedmý. Ve čtyřech z nich prezentovali výsledky své vědeckovýzkumné činnosti členové katedry psychologie filozofické fakulty UJEP v Brně a Psychologické laboratoře ČSAV v Brně. V rámci druhého tematického okruhu přednesli svoje referáty doc. PhDr. Bohumír Chalupa, CSc., na téma Experimentální výzkum organizace produktivní paměti a produktivního myšlení, PhDr. Josef Viewegh, CSc. a PhDr. Jaroslav Hlavsa, CSc., na téma Nový přístup k teorii kreativity – kreativizace, a člen koresp. ČSAV Vilém Chmelař a PhDr. Pavel Osecký na téma Rozdíly mezi lidmi v průběhu aktivní pozornosti a matematické modely. Ve třetím okruhu problémů přednesl svůj příspěvek Diagnostické hodnocení kresebných výtvorů u různých poruch psychického vývoje PhDr. Josef Švancara, CSc., a PhDr. Lea Švancarová. V rámci sedmého problémového okruhu vystoupil doc. PhDr. Jiří Sedlák, CSc., a kol. s příspěvkem Deterministické a informačně stochastické modely aktivního sociálního učení. V rámci posledního tematického okruhu vystoupil PhDr. Libor Míček, CSc., který zpracoval otázku Sebevýchova studentů univerzity jako faktor překonávání jejich stresu.

Sjezdová jednání v Lipsku, která trvala nepřetržitě pět dnů vždy v několika paralelních programech, podala dobrý přehled psychologické problematiky, jež se převážně experimentálně řešila v minulých čtyřech letech nebo i delší dobu u nás, v socialistických i kapitalistických státech, umožnila srovnávat výsledky bádání, jichž bylo dosaženo.

Vystoupení českých a slovenských psychologů bylo vcelku úspěšné a ukázalo velmi dobrou úroveň teoretických přístupů našich autorů i poměrně široký záběr aplikace získaných psychologických poznatků ve výrobní a společenské praxi.

Jiří Sedlák

MEZINÁRODNÍ SYMPOZIUM O HORSKÝCH SÍDLECH

V rámci dlouhodobého programu činnosti Mezinárodní komise pro studium lidové kultury v Karpatech a na Balkáně (MKKKB) proběhlo v květnu 1980 v městě Blagoevgradu v jihozápadním Bulharsku mezinárodní sympozium na téma Rozptýlená horská sídla v karpatsko-balkánské oblasti. Jeho pořadatelem byl Etnografický ústav Bulharské akademie věd v Sofii, bulharská sekce MKKKB a odbor kultury krajského národního výboru v Blagoevgradu. Jednání sympozia se účastnilo téměř padesát zástupců členských zemí MKKKB (Bulharska, Československa, Sovětského svazu, Maďarska, Polska a Rumunska).

Jak bylo zdůrazněno v projevech představitelů Bulharské akademie věd, Mezinárodní komise pro studium lidové kultury v Karpatech a na Balkáně i pracovníků politických orgánů blagoevgradského kraje, spolupráce socialistických zemí ve vědeckém výzkumu nabývá v posledních letech nové kvality i intenzity a výrazně se promítá také do etnografického studia životního způsobu a kultury. Do popředí se dostávají nejen otázky etnografického výzkumu současnosti, ale také problematika kulturního společenství a interetnických vztahů v lidových kulturách karpatsko-balkánské oblasti. Z tohoto hlediska je důležitá sídelní problematika, v níž se projevují úzké kulturně historické a kulturně geografické souvislosti a vztahy mezi územím Karpat a balkánskou oblastí.

Hlavní referáty sympozia byly zaměřeny na tyto problémy: charakteristika sídelního systému v Bulharsku (arch. B. Georgieva), čeští etnografové a problematika Rodop (doc. dr. A. Robek), zvláštnosti horské sídelní struktury pirinské oblasti (dr. A. Meljov), typy horských sídlišť na ukrajinské Vrchovině (dr. N. N. Gracianskaja), formování pojmu Balkánský poloostrov (dr. P. Kolarov), sezónní sídla v polských Karpatech (dr. M. Gładyszová), podvojný dvorový systém ve východní části Balkánského poloostrova (doc. dr. V. Frolec), kolibarské vesnice v Bulharsku (dr. N. Nikolov), rozptýlená horská sídla v československých Karpatech (dr. J. Botík), typy rozptýlených osad v polských